

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računari naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 v.

Uredništvo in upravnštvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje številke 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ahi rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 41.

V Ptuj v nedeljo dne 11. oktobra 1908.

IX. letnik.

Svoji k svojim!

To je geslo tistih, ki hočejo pod pretvezo narodnosti iz ljudstva

čimveč denarja izprešati.

Kdo bi veroval, da se gre tem ljudem pri kupčiji za „narodnost“. Gre se jim edino za

dobiček

in ta dobiček hočejo na ta način povečati, da zavijajo svoje

slabo blago,

ki ga že desetletja sem ponujajo in nevednežem prodajajo za

drag denar,

v rdečo-plavo-bele zavitke, da se mečejo v prsa, češ, mi smo Slovenci in le pri nas smejo Slovenci kupovati.

Mi

pa pravimo: pri kupčiji nima narodnost ničesar opraviti. Slab gospodar bi bil, kdor izkazuje svojo narodnost na ta način, da zagospodari svoj denar, da pride na boben . . .

Tam kupi,

kjer veš, da dobiš po ceni in dobro blago, tam si naročuj blago, kjer imaš

zaupanje.

Kmet! Ti veš, da moraš svoje pridelke naprednjaku in Nemcu prodajati. Ali ti odkupijo tvoje vino, tvojo živino, pridelke tvojih njiv in polja prvaški časnikarski pisarji ali dohtarčki? Ne, meščanu v Ptuj, Celju, Mariboru, Ormužu, Slov. Bistrici itd. prodajaj! Zato si ti z njim in on s teboj zvezan. Med vami leži močni gospodarski interes!

Kupuj kjer hočeš,

ali ne pusti se zapeljavati v nesrečo in hujskati v gonjo, ki bi

le tebi škodovala.

Politični pregled.

Vojska? Kdo vè? Danes ne moremo z nikakoršno gotovostjo reči, da se ne prične v kratkem krvava igra z orožjem. Na jugu se vse giblje, vse je v neredu, vse čaka železne odločitve. Dve novici sta svet zlasti presenetili. Prvič novica, da si je vzel srbski knez Ferdinand naslov kralja. Kakor znano, je bila Bulgarija po t. zv. „berolinski pogodbi“ nekako vazalna dežela, podvržena Turčiji, in je imela plačevati tudi gotovo svoto denarja kot tribut. Da se imenuje zdaj knez Ferdinand na-

krat neodvisnega kralja, pomeni torej: Bulgarija je odpovedala Turčiji svojo pokorščino in hoče biti svobodna. Vprašanje je, je-li bode turška vlada to mirno prenesla. Na Turškem se je vršil ravnokar preobrat, ki ni posebno duhov pomiril. Stvar stoji torej tako, da zna vsak trenutek vojska na Balkanu izbruhniti. In ker imajo vse vevlasti gotove interese na Balkanu, zamore priti celo do evropske vojske. — Druga novica, ki je za nas še večjega pomena, je izjava avstrijskega cesarja, da s matra Bozno in Hercegovino za anektirano, medtem ko se potegne avstrijske vojske iz sandžaka Novibazar. Berolinska pogodba je dala Avstriji pravico, okupirati te pokrajine, to se pravi, jih podvreči in prevzeta vso upravo, medtem ko je imela Turčija še nekako vladarsko pravo. Avstrija je vrgla milijone v okupacijsko ozemlje. Zdaj po preteku 30 let je prevzela te dežele za svoje, medtem ko je sandžak Novibazar Turčiji prepustila. Tudi zdaj je vprašanje, kaj bodejo vevlasti, Turci in zlasti bozniško-hercegovinski domačini o temu rekli. Da je položaj nevaren, sledi že iz tega, da je več avstrijskih vojnih korov mobiliziranih. Mi stojimo torej v resnih urah in vsak hip zna izbruhniti vojska.

Štajerski deželni proračun za leto 1909 je predložen. Skupna svota potrebsčin znaša 31 milijone 639 tisoč 563 kron. To je za skoraj 2 milijona več kot lansko leto. Rednih dohodkov je nekaj čez 17 milijonov kron. Okroglo 14 1/2 milijonov kron se bode moralo kriti z dkladami.

Obrtniški program. Te dni se je vršil v Gradcu zbor rokodelcev vse države. Na tem zboru se je sprejel rokodelski program, ki obsega sledeče glavne zahteve avstrijskih obrtnikov: 1. Nova obrtna postava, ki odgovarja današnjim razmeram in kulturni veljavi rokodelstva. — 2. Uresničenje samostojnih rokodelskih zbornic ali pa povečanje avtonomnih pravic ter delokroga zvez višjih vrst. — 3. Samostojno zastopstvo obrtništvu v vseh javnih zastopih. — 4. Obrtniški posvetovalci (Beiräte) v vseh obrtniško-političnih instancah. — 5. Izboljšanje in zakonito vtemeljevanje vsega obrtniškega poduka na podlagi praktične izobrazbe. Vstvarjenje postavnega temelja za pospeševanje rokodelstva. — 6. Oblikatorična vpeljava mojsterske izkušnje (Meisterprüfung). — 7. Uresničenje posebnega ministerija za vse zadeve, tikoče se obrtnije. — 8. Uresničenje zadostnih zadržnih inšpektorijatev ter zadržnih komisarjev iz rokodelskega stanu. — 9. Ureditev obrtno-statističnega urada. — 10. Vpeljava obligatoričnega zavarovanja za starost, onemoglost, bolezen in nezgode za obrtniški stan. — 11. Postavna ureditev kreditnih in plačilnih razmer. Uresničenje državne centralne zadržne blagajne in postave za varstvo zahteve stavbinskih rokodelcev. — 12. Preosnovitev davčarstva. Odprava obrtnega davka (Erwerbsteuer). Dviganje zadržnih dokladov po davčni oblasti. — 13. Popolno preosnovanje dela v kaznilnicah. Ureditev razpisa javnih del. — 14. Takojšnje uresničenje postave proti nepošteni konkurenci in stroga izvršitev te postave. — 16.

Vstvarjenje državnih pravovarstvenih mest ter splošno uresničenje občinskih posredovalnih uradov. — 17. Uresničenje postav, ki bodo omogočile slabe posledice produktivnih zadrž in razdelilnih ter konzumnih družtev. — To so torej glavne zahteve obrtnikov. V zadnjem času je opaziti krepko gibanje obrtniškega stanu. Povsod se ravno izpoznava potrebo združenega dela za boljšo bodočnost.

Za Srbom — Rumuni. Svoj čas smo natanko povedali, da je srbska trgovinska pogodba za našo živinorejo grozno nevarna. Omenili smo tudi, da obstoja med državami gotova pogodba, po kateri smejo Rumuni, Bulgari in Rusi isti uvoz živine v Avstrijo zahtevati, kakor se ga je dovolilo Srbom. Imeli smo prav, pa čeravno so nam slikali prvaški listi srbsko pogodbo tako lepo. Čujemo namreč, da so se dne 22. septembra rumunski poslaniki odpeljali na Dunaj, da sklepajo trgovinsko pogodbo z Avstro-Ogrsko. Kaj da bodejo ti poslaniki sklepali, o temu smo si pač že na jasnem. Zahtevali bodejo zanesljivo pravico uvoza kmetijskih pridelkov, v prvi vrsti živine, kako jo imajo danes že Srbi. In Rumuni imajo pravico to zahtevati. Naj člani avstrijsko-ogrsko delegacije še tako ropotajo, — Rumuni bodejo ednostavno rekli: mi ne zahtevamo drugega nego tisto pravico, katero ste vi bedasti Avstriji sami Srbom priznali. Kmetje, primite vaše poslance za ušesa, da bodejo odločno proti uvozu tuje živine protestirali in delovali. Mi ne smemo pustiti, da se lahkomišelnost našo domačo živinorejo umori!

Panslavizem, to je tisto protiaustrijsko in proticesarsko stremenje, katerega namen je, raztrgati Avstrijo, raztrgati zgodovinske kronovine Štajersko in Koroško in ustanoviti zaželjeno „jugoslovansko državo“. Našji prvaki klerikalne in liberalne barve so glasom svojih programov, govorov in časnikov popolnoma panslavisti. Oni so vsled tega deželni izdajalci! Oni hočejo Štajerce in Korošce združiti s Hrvati, Srbi, cigani, Bulgari in tako naprej. Oni nas hočejo združiti s tistimi srbi, ki so šele pred par leti svojega lastnega kralja na živinski način umorili in razmesarili. Oni nas hočejo združiti s tistimi Kranjci, ki imajo toliko dolga, da bi se ga radi otresli in ki hočejo, da bi mi Štajerci in Korošci s svojimi krvavimi davki plačevali njih dolgove. Pa iz te moke ne bo kruha! Mi ne maramo takih zvez! Mi smo Avstriji in žalostno bi bilo, ko bi izdali svojo lastno deželo. Panslavisti naj grede med srbske kraljemorice ali pa na Rusko. Pri nas ni prostora za take zločinske stranke. Štajerci, Korošci, vkup, da nas ne premagajo! Živela zelena naša domovina!

Kmetški dolgovi.

Zopet prihajamo s številkami. Kajti naše prepričanje je, da ne pove niti najkrasnejši govor to, kar zamore povedati številka. Celi teden